

έτος 14ο
αρ. τεύχους 65
διμηνη έκδοση
διανέμεται δωρεάν
ISSN: 1109-2653
ISSN (Online): 2241-4037

νοέμβριος-δεκέμβριος 2013

ΚΩΔΙΚΟΣ : 6325

— 28ης Οκτωβρίου 3, 196 00 - Μάνδρα Αττικής —
www.dimofon.gr

ΔΗΜΟΦΩΝ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

Σύλλογος Ποιοτικής & Πολιτιστικής
Αναβάθμισης Δυτικής Αττικής
“Ο ΔΗΜΟΦΩΝ”

ΕΚΔΟΤΗΣ

Πλαναγιώτης Δημητρούλης
(Κιν.: 6977.781.753)

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΕΓΡΑΦΗΣ ΜΕΛΩΝ/ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

Κοροπούλης Βασίλης

Κοροβέση Ελένη

Παπαϊωάννου Πλαναγιώτης

Υπεύθυνοι Ιστοδελίδας

Λαινάς Πλαναγιώτης -

Μποχάρτζας Γεώργιος

Υπεύθυνη Δημοσιών Σχέσεων

Κωνσταντίνα Πέππα

Τηλ./Fax: 210.55.58.291

Προεκπόπωση - Σελιδοποίηση

Μήτσιου - Τσιάμη Κατερίνα
Πτυχ. Τεχνολόγος Γραφικών Τεχνών

Ταχυδρομική Διεύθυνση

28ης Οκτωβρίου 3, 196 00

Μάνδρα Αττικής

Τηλ.: 210.55.56.507

www.dimofon.gr

e-mail: info@dimofon.gr

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Αριθ. Λογ/σμού

5170039501733

Επήσια Συνδρομή Μελών

Ιδιώτες: 10 Ευρώ

Οργανισμοί / Εταιρείες: 25 Ευρώ

Τα επώνυμα άρθρα εκφράζουν τις απόψεις εκείνων που τα υπογράφουν. Επιτρέπεται η τμηματική ή ολική αναδημοσίευση άρθρων, υπό την προϋπόθεση ότι θα αναγράφεται η πηγή τους. Η ύλη για το τεύχος “έκλεισε” στις 15/12/2013

Παρακαλούμε να στέλνετε το αντίγραφο της κατάθεσης στο fax του Συλλόγου ή ταχυδρομικώς για ενημέρωση. Ο “ΔΗΜΟΦΩΝ” ανταλάσσεται με όλα τα έντυπα πολιτιστικού περιεχομένου.

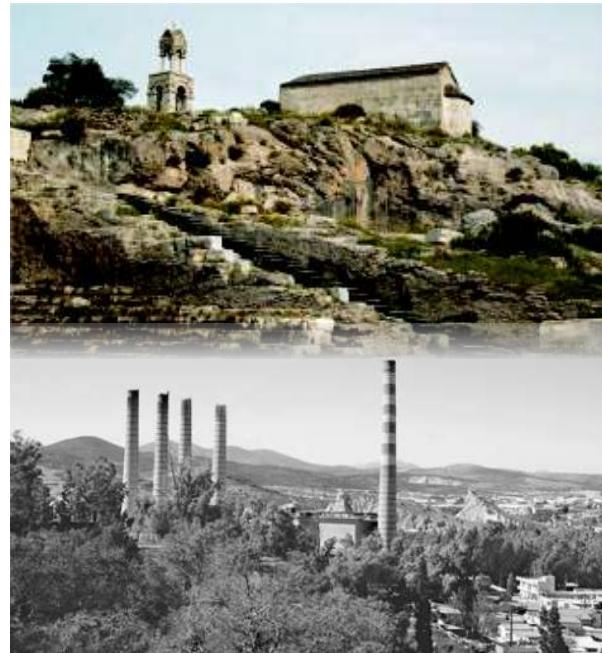
Οι Κάννες

**Στίχοι: Μιχάλης Λεβέντης
Μουσική - τραγούδι: Γιώργος Στεφανάκης**

Στοχεύουν οι κάννες
την παιδική ηλικία μου.
Ω, θρήνος στην εξορία μου!
Τι θα πουν οι μάνες
στην αθωότητα,
στην αιωνιότητα;

Μπροστά υψωμένο
το διυλιστήριο,
χταπόδι απλωμένο
με ακόρεστη πείνα.
Μέγα μυστήριο
στην Ελευσίνα!

Στοχεύουν οι κάννες
ουρανούς και θάλασσες.
Την ψυχή σου αν χάλασες,
τι θα πεις στις μάνες
που δόθηκαν,
που προδόθηκαν;

Ζούμε σε μια πόλη, στην οποία ήρθαν και διδάχθηκαν οι περισσότεροι φιλόσοφοι της αρχαίας Ελλάδας (και όχι μόνο), σε μια πόλη που άπλωσε το φως του πολιτισμού σε όλο τον δυτικό κόσμο. Σε αυτήν την πόλη διάλεξαν οι αχόρταγοι κυρίαρχοι του πλούτου να υψώσουν το φως της ύλης, ώστε να ξερνούν με τα φουγάρα-κάννες τους ρύπους τους, αδιαφορώντας για τις επιπτώσεις στην υγεία των κατοίκων, αλλά και στο περιβάλλον γενικότερα! Συμμέτοχοι στην εγκληματική τους δραστηριότητα είναι όλες οι κυβερνήσεις μέχρι σήμερα, αλλά για τη τελευταία πράξη του δράματος ευθύνονται: ο Γιώργος Σουφλιάς, ο οποίος κατήργησε τον νόμο Πεπονή που απαγόρευε τις επεκτάσεις, και ο Άκης Τσοχατζόπουλος με τα αδιαφανές ξεπούλημα των ΕΛΠΕ σε ιδιωτικά συμφέροντα! Έτσι το διυλιστήριο, παρά τις δυσλειτουργίες του, επεκτάθηκε και σήμερα αποτελεί τη μεγαλύτερη πηγή ρύπανσης του Θριασίου! Αυτό όμως που βαραίνει, θλίβει και θυμάνει τους δημότες της Ελευσίνας περισσότερο είναι η προδοσία που υπέστησαν κυρίως από τους ίδιους τους δημάρχους και αντιδημάρχους των τελευταίων 12 χρόνων, οι οποίοι έναντι χορηγών αποδέχθηκαν την επέκταση του διυλιστηρίου που μας δηλητηριάζει καθημερινά!!! ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΛΑΣΗ ΤΟΥ ΘΡΙΑΣΙΟΥ, ΣΑΣ ΣΤΕΛΝΟΥΜΕ ΜΙΑ ΚΡΑΥΓΗ ΑΠΟΓΝΩΣΗΣ: “ΤΙΣ ΚΑΝΝΕΣ”!

Ο ΣΙΦΝΙΟΣ ΖΩΓΡΑΦΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΟΣ ΣΓΟΥΡΔΑΙΟΣ Οι Άγνωστες τοιχογραφίες του στο Πόρτο Γερμενό.

ενικά

Είναι γενικά αποδεχτό ότι οι διάσπαρτες σ' όλες τις επαρχίες της Ελλάδας εκκλησίες και μικρομονάστηρα¹, συχνά, διασώζουν πολύτιμα στοιχεία, άγνωστα από άλλη πηγή, για την ιστορική έρευνα της περιοχής², ταυτόχρονα, αποκαλυπτικά και για την επικοινωνία των κατοίκων της ευρύτερης περιοχής κυρίως με νησιωτικούς προορισμούς. Αναντίρρητα υποδηλώνουν, πάντοτε, την αγάπη και τη βαθιά πίστη των απλών ανθρώπων στην παράδοση και την Ορθοδοξία³.

Ακόμα οι τυπολογικές - μορφολογικές - εικονογραφικές παρατηρήσεις των εκκλησιών αλλά και οι αγιολογικές και αφειρωτικές επιγραφές, τα χαράγματα⁴ ή τα ακιδογραφήματα⁵ τα οποία διασώζουν, σε πολλές περιπτώσεις, συγκροτούν τις μοναδικές μαρτυρίες για την παρουσία, την οικονομική κατάσταση, για το βαθμό της επικοινωνίας, αλλά και για την κοινωνική, γενεαλογική, εθνολογική διαστρωμάτωση ως και την διαμόρφωση διαπρωτικών σχέσεων, των κατοίκων του συγκεκριμένου οικισμού και βέβαια του ευρύτερού του χώρου⁶, μέσα στην ήδη διαμορφουμένη κοινωνία κάθε εποχής.

Παράλληλα οι εκκλησίες, προσφέρουν αξιόπιστες μαρτυρίες για το θρησκευτικό συναίσθημα⁷, αλλά και το νόημα της συγκεκριμένης εγκατάστασης, αποδεικνύοντας και το βαθμό ιερότητας που διέπνει τις πράξεις των χορηγών - κτητόρων τους. Η εσωτερική δύναμη των, είναι εμφανής. Αποτελούσαν και εξακολουθούν να αποτελούν, συγκεκριμένο σημείο αναφοράς για κάθε περιοχή. Επιπρόσθετα αναγνωρίζεται ότι η ανάπτυξη της καθόλου χριστιανικής τέχνης συντελέστηκε κυρίως μέσα από την αφιερωτική πρακτική, δημιουργώντας πάμπολες και ποικίλες μορφές⁸. Ασχολούμενος μάλιστα πολλά χρόνια με την έρευνα και τη μελέτη εκκλησιών, ίδιαίτερα, της Αττικής, συχνά έχω εντοπίσει στοιχεία άγνωστα, από άλλη πηγή⁹.

Το μικρομονάστηρο του Αγίου Γεωργίου

Ο ναός του Αγίου Γεωργίου, στο Πόρτο Γερμενό, βρίσκεται κτισμένος μέσα στο ελληνιστικό Κάστρο. Πρόκειται για ένα μικρομονάστηρο που διαμορφώθηκε και αναπτύχθηκε ανάμεσα στα ερείπια του κάστρου (φωτ.1). Σώζονται πολλά από τα κελιά του, οι πέτρες από το λιοτρίβι ως και μαρμάρινοι λινοί.

Ο ναός, που αποτελούσε και το καθολικό του, τυπολογικά ανήκει στον ελεύθερο σταυρό, B=N=A<Δ, (σχέδιοι 1-2). Όμως για την τυπολογία και τη μορφολογία του, αναφέρομαι σε ίδιαίτερη εργασία μου. Στο σημερινό κείμενό μας, θα περιοριστούμε στην παρουσίαση των τοιχογραφιών του 19ου αιώνα.

¹ Στέλ. Μουζάκης, «Το άγνωστο μικρομονάστηρο της Πλαναγίας - Χελιδονούς στις Αχαρνές Αττικής, 16ος αιώνας» (Αχαρνές 1988), 9-10. Στέλ. Μουζάκης - Αναστασία Καλάν - Μουζάκης, «Ο ναός της Μεταμόρφωσης Σωτήρος στο Πικέρμι της Αττικής, Τυπολογικές - μορφολογικές - εικονογραφικές παρατηρήσεις», Η' Επιστημονική Συνάντηση ΝΑ Αττικής, Κερατέα 1997, Πρακτικά. Στέλ. Μουζάκης, «Ο οικισμός Βρανά, το μοναστήρι του Αγίου Γεωργίου και οι εκκλησίες περιοχής Μαραθώνα», Παρατηρήσεις - σχόλια - διορθωσίσεις», Γ' ΣΠΛΑ, Μαραθώνας 1990. Πρακτικά (σε εκδοση). Στέλ. Μουζάκης, «Τα τοπωνύμια της Βουλας του Γάπτα Ινοκεντίου του Γ». Η περιπτώση της μονής του Αγίου Γεωργίου στο Βρανά του Μαραθώνα - Αττικής», Τετράμυνα 46-47 (Φεντέρωπο 91), 3040-52.

² Στέλ. Μουζάκης, «Οι βυζαντινές και μεταβυζαντινές εκκλησίες της Τίρου», ΔΧ, 12 (1987), 145-213. Στέλ. Μουζάκης, Ο Αγιος Παντελεήμονας Τίρου, Αρχιτεκτονική διερεύνηση (Αθήνα 1984), με αναδιόλουμενα σχέδια. Επίσης για την Τήρο στη ΜΓΕΥ 40 (1988) στην αντίστοιχη λέξη. Στέλ. Μουζάκης, «Η εκκλησιαστική αρχιτεκτονική στα βυζαντινά Δωδεκάνησα 4ος - αρχές 14ου αιώνα» ΒΔ 1 (1987), 65-78.

³ Στέλ. Μουζάκης - Αναστασία Καλάν - Μουζάκης, Το άγνωστο φωτάναμα της Ζωδόχου Πηγής - Χελιδονού Κηφισιάς (Αθήνα 1981), 1-16. Στέλ. Μουζάκης, «Το φωτάναμα της Μονής Μουνδούν στη Χίο. Συμβολή στην νησιώτικη μοναστηριακή αρχιτεκτονική», Τετράμυνα 53 (1994), 3920-3929.

⁴ Στέλ. Μουζάκης, «Ακιδογραφήματα σε εκκλησίες της νοτιανατολικής Αττικής. Μια προσπάθεια εικαστικής ερμηνείας τους» Ι' Επιστημονική Συνάντηση Νοτιανατολικής Αττικής Καλύβια Θερικού 28 Νοεμβρίου - Δεκεμβρίου 2002. Πρακτικά, Καλύβια Θερικού Αττικής 2004, σ.377-404. Στέλ. Μουζάκης, «Το αγίσαμα του Αγίου Ρηγίου στη Σκότειλο και τα ακιδογραφήματά του. Τυπολογικές μορφολογικές παρατηρήσεις», Θεσσαλοκύ Ήμερολόγιο, 37, Λάρισα 2000, σ. 209-224.

⁵ Στέλ. Μουζάκης, «Μαρτυρία επιδρούμητη βυζαντινών στρατιωτών στη Μεσογαία Αττικής κατά το 13ο αιώνα», Βυζαντινός Δόμος, 10-11 (1998-2000), σ.176-9. Αποδείχτηκε η λανθάνουσα από άλλες πηγές, παρουσία του λέοντος Σγουρού στην Αττική. Προ. Φωτεινή Βλαχοπούλου, Λέων Σγουρούς. Ο βίος και πολιτεία του βυζαντινού άρχοντα της βορειοανατολικής Πελοποννήσου στις αρχές του 13ου αιώνα. Ηρόδοτος, Θεσσαλονίκη 2002, σ. 76 και αλλού.

⁶ Στέλ. Μουζάκης, «Τα χωριά του Λεκανοπεδίου της Αθήνας και ο ρόλος τους στην αύξηση του πληθυσμού της κατά τους 15ο-16ο αιώνα». Βυζαντινός Δόμος 12 (2001), σ.157-170. Καλαϊτζάκης Θεοφ., Η ανατολική Στερεά Ελλάδα, σ.114-115, 281.

⁷ Στέλ. Μουζάκης, «Η σφαγή του μόσχου στην παράσταση της Φιλοξενίας του Αθραάμ». Οι συμφωνίες με άγιους. Εικονογραφικές και λαογραφικές παρατηρήσεις Πρόδρομη παρουσίαση. Εκκλησιαστικός Φάρος, (New Series 17) 88, Αλεξάνδρεια- Johannesburg 2006, σ. 247-260, εικ.1-29.

⁸ Βλ. ενδεικτικά. Δημ. Σταμάλος, Νεοελληνική λαϊκή τέχνη (Αθήνα 1995). Αλέκ. Φωλάρης, Τίρος - λαϊκός πολιτισμός (Αθήνα 1971). Αγγελική Χατζημιχάλη, Ελληνική λαϊκή τέχνη (Αθήνα 1931), της Ιδιαίας, «Η ελληνική λαϊκή τέχνη», Νέα Εστία (Χριστούγεννα 1955), 468-512. Δ. Παπαδόπουλος, Νεοελληνική χειροτεχνία. ΕΤΕ (Αθήνα 1969). Κίτσος Μακρής, Η λαϊκή τέχνη του Πηλίου (Αθήνα 1976) κ.ά.

⁹ Στέλ. Μουζάκης, Βυζαντινές μεταβυζαντινές εκκλησίες Βόρειας Αττικής (Αθήνα 2010), XXXIX, 68.

Οι τοιχογραφίες

Σε όχι καλή κατάσταση, διατηρούνται ακόμα, τρία στρώματα τοιχογραφιών. Το αρχικό, το οποίο είναι κατεστραμμένο αλλά εμφανίζεται σε πολλά σημεία, χρονολογικά μπορεί να τοποθετηθεί στα τέλη του 15ου ή στις αρχές του 16ου αιώνα. Ένα δευτέρο, μεταγενέστερο στρώμα, το οποίο μπορεί να χρονολογηθεί τον 16ο αιώνα ή στις αρχές του 17ου αιώνα, πιθανών ανήκει στην πρώτη περίοδο ανάπτυξης του μοναστηριού.

Όμως στον κύλινδρο του ιερού και στο τεταρτοσφαίριο της κόγχης οι τοιχογραφίες, του δευτέρου στρώματος, καλύπτονται με νεώτερο στρώμα από το ίδιο χέρι, του άγνωστου καλλιτέχνη, που ζωγράφισε τον έφιππο Άγιο Γεώργιο με το μικρό δούλο πίσω του, να σκοτώνει το φτερωτό δράκο στον βόρειο τοίχο, χαμηλά. Δίπλα στην κεφαλή του δράκου σε μικρή κλίμακα διακρίνεται η βασιλοπούλα, ενώ στο βάθος εικονίζεται το κάστρο στις επάλξεις του οποίου κυματίζει και λάβαρο. Στο νότιο τοίχο, αντίστοιχα, εικονίζεται ο Άγιος Δημήτριος έφιππος (φωτ.3), να κτυπά με το κοντάρι, που κρατά με το αριστερό του χέρι, τον μπρόμπυτα πεδισμένο στη γη, κάτω από το άλογο, Σκυλογιάννη.

Πάνω στον κάμπο του Άγιου Γεώργιου, υπάρχει η ανορθόγραφη επιγραφή με το όνομα των αφιερωτών και τη χρονολογία «Δαιάσις του Δούλου» του Θ(εο)ύ: πανούσι σταμαύλη κέ/⁶ Της σινοδίας αυτού σταμάτας 1833». Στον κάμπο του Αγίου Δημητρίου, αντίστοιχα, αναγράφεται «Δαιάσις του Δούλου Του Θ(εο)ύ μήτρο/⁷ τζεμπε/⁸ λήκου 1833».

Ο Ζωγράφος Αποστόλιος Σγουρδαίος

Ο χώρος του ιερού χωρίζεται με νεότερο, κτιστό τέμπλο, Πάνω από την Ωραία Πύλη, το τέμπλο φέρει μικρό αέτωμα, του οποίου το τύμπανο διαμορφώνεται σε εσοχή. Μέσα στην εσοχή εικονίζεται ολιγοπρόσωπη, μόνον η Θεοτόκος και ο Ιωάννης, η Σταύρωση του Χριστού. Πίσω τους μια γαλαζοπράσινη γραμμή υποδηλώνει τον ορίζοντα, όπου πάνω του διαγράφονται μικρά οικυκόρυφα κτίρια.

Εξωτερικά, περιμετρικά, την εσοχή κοσμεί στενή ταΐνια εναλλασσόμενων χρωμάτων τύπου φυσαρμόνικα. Την εσωτερική παρειά της εσοχής, καλύπτει ελισόδημο φυτικό κόσμημα. Πάνω στο υπέρθυρο, σε στενή λευκή ζώνη, διακρίνεται η επιγραφή «ΑΥΤΗ Η ΠΥΛΗ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΙ ΕΙΣΕΛΕΥΣΟΝΤΑΙ ΕΝ ΑΥΤΗ».

Εκατέρωθεν της Ωραίας Πύλης, εικονίζονται σε πολλά σημεία κατεστραμμένες, αριστερά, η Θεοτόκος ένθρονος, και δεξιά ο Χριστός ένθρονος. Η Θεοτόκος, με το ΜΗΡ - ΘΟΥ σε κόκκινους δύσκους και φέροντας την επιγραφή Η ΟΔΗΓΗΤΡΙΑ, εικονίζεται σε περιπτέχον μαρμάρινο θρόνο, μετωπική, αριστεροκρατούσα (φωτ.4). Στην κεφαλή φέρει φωτοστέφανο με διπλή γραμμή και διάλιθο στέμμα. Ακολουθεί την τυπική μορφή της Οδηγήτριας, όπου το δεξί της χέρι ακουμπάει στο γόνατο του Χριστού. Το φόρεμά της, με πολλά λευκά φύτα είναι γαλαζοπράσινο, με ζώνη και πλατιά κοσμημένη χρυσή παρυφή σενώ φέρει και λιθοκόσμητα περικάρπια, χρυσά. Το μαφόριο, χρώματος γκρεμά με χρυσή παρυφή, πορπούται στο στέρνο της,

4• βυζαντινολογία & έρευνα ιστορίας πολιτισμών

Ο ΔΗΜΟΦΩΝ
νοέμβριος-δεκέμβριος 2013
από τον Στέλιο Μουζάκη

πέφτει κάπως βαριά εμφανίζοντας ένα σώμα πλατύ. Στην κεφαλή διακρίνεται και ο κεκρύφαλος. Οι πτυχές στο φόρεμα, αλλά και στο υμάτιο του Χριστού, ακατάστατες δίδουν την εντύπωση τσαλακωμένου υφάσματος. Τα υπόδηματα εικονίζονται κόκκινα. Στο δεξί χέρι κρατάει σκήπτρο το οποίο ακουμπάει στο δεξί ώμο της. Κάθεται πάνω σε γκρεμή κυλινδρικό μαξιλάρι από την άκρη του οποίου κρέμονται φούντες. Η ράχη του θρόνου γαλαζοπράσινη, είναι ημικυκλική και ντυμένη με λευκό διακοσμημένο ύφασμα ενώ στο πλαίσιο του ερεισίνωτου φέρει ψηλές οξυκόρυφες κολώνες, ως μανούλια, με απολήξεις διαμορφωμένες όμοιες με τους σκήπτρους. Η στέψη της, όπως και το σκήπτρο, ακολουθούν κοινότατα δυτικά πρότυπα.

Δεξιά και αριστερά από το κεφάλι της Θεοτόκου, πετούν δύο ολόσωμοι, ενδεδυμένοι πολυτελείς φορεσίες και με φωτοστέφανους άγγελοι (φωτ.6), όπου με το ένα χέρι ακουμπούν στην κεφαλή της το στέμμα και με το άλλο, κρατούν κυματιστή ταινία. Ο αριστερός άγγελος φέρει γαλαζοπράσινο χειριδωτό χιτώνα και ερυθρό κοντομάνικο υμάτιο με χρυσή παρυφή και ο δεξιός ερυθρό χειριδωτό χιτώνα και γαλαζοπράσινο κοντομάνικο υμάτιο με χρυσή παρυφή. Έχουν στρογγυλό, ροδαλό, πρόσωπο με αμύγδαλωτους οφθαλμούς. Στην ταινία του αριστερού αναγράφεται «χαίρε ότι υπάρχεις βασιλέος καθέδρα» και στον δεξιό «χαίρε ότι βαστάζεις τον βαστάζοντα».

Ο νεαρός Ιησούς Χριστός, μετωπικός, μακροπρόσωπος με σγουρό μαλλί, φέρει ένσταυρο φωτοστέφανο όπου αναγράφεται Ο ΩΝ. Ο χιτώνας είναι λευκόφαιος και το υμάτιο ερυθρό. Με το δεξί χέρι υψωμένο ευλογεί, ενώ με το αριστερό, καλυμμένο με το υμάτιο, κρατάει ανοικτό ευαγγέλιο.

Δίπλα, εικονίζεται ο ΙC - XC, σε κόκκινους δίσκους, με την επιγραφή Ο ΖΩΟ-ΔΟΤΙΣ, μετωπικός (φωτ.5), με το δεξί χέρι υψωμένο να ευλογεί, ενώ με το αριστερό χαμηλωμένο κρατά από το πάνω μέρος, ανάμεσα στα πόδια του, κλειστό μαργαριτοκόδυτο βιβλίο. Ο χειριδωτός χιτώνας του είναι ανοικτόχρωμος ερυθρός και το υμάτιο του γαλαζοπράσινο. Κάθεται σε μαρμάρινο θρόνο με ορθογώνιο κάθισμα, πάνω σε γκρι- μπλέ κυλινδρικό μαξιλάρι από την άκρη του οποίου κρέμονται φούντες ερυθρές. Η ράχη είναι ημικυκλική και επενδεδυμένη με λευκό διακοσμημένο ύφασμα ενώ στο πλαίσιο του ερεισίνωτου φέρει ψηλές οξυκόρυφες κολώνες, οι οποίες καταλήγουν σε εξαπτέρυγα. Το πρόσωπο του έντονα οβάλ, τονίζεται ιδιαίτερα από τα σκούρα καστανά μαλλιά τα οποία ενώνονται με τα λίγα, χαμηλά στο πηγούνι, γένια. Οι πτυχές στο χιτώνα, αλλά και στο υμάτιο του Χριστού, ακατάστατες, έντονες αλλά και σκληρές, δίδουν την εντύπωση τσαλακωμένου υφάσματος. Το δεξί του χέρι, δυσανάλογα χονδρό, κάπως αφυσικό, ενώ στο δεξί πόδι του δε φίνεται να φορά υπόδημα.

Πάρα τις όποιες ατέλειες, στα έργα είναι φανερή η προσπάθεια να τονίσεται το μεγαλείο της καθέδρας του Θεού, με τον έλεγχο των αοράτων δυνάμεων, αλλά και η σημαντικότητα της Θεοτόκου με την παρουσία του σκήπτρου.

Τέλος τα τρίγωνα που σχηματίζονται εκατέρωθεν της καμάρας της Ωραίας Πύλης και των δεσποτικών εικόνων, καλύπτουν μικρά τριαντάφυλλα.

Στο κάτω μέρος του θρόνου, κάτω από το υποπόδιο του Χριστού σε μορφή ταινίας, πάνω στο λευκό φόντο με μαύρο χρώμα, υπάρχει η μικρογράμματη επιγραφή: «δια χειρός εμού αποστόλου συφνέου σγουρδέου^ε αιωη^ή (1818) απριλίου^α».

Οι συγκεκριμένες τοιχογραφίες, όπως και η υπογραφή είναι άγνωστες στη σχετική για τον Αποστόλιο Σγουρδαίο βιβλιογραφία. Παράλληλα εμφανίζεται και το όνομα του ζωγράφου, από Απόστολος, όπως αναφέρεται στον κατάλογο των ζωγράφων, και σε Αποστόλιος, που φαίνεται ότι χρησιμοποιούσε και ο ίδιος.

Παρατηρήσεις, διορθώσεις στο έργο του Σγουρδαίου

Ο Σγουρδαίος, σύμφωνα με τις πληροφορίες που παραδίδει ο Φ. Βιτάλης, εμφανίζεται για πρώτη φορά, κατά το 1813, να τοιχογραφεί το δεξιό κλίτος του καθολικού της μονής της Παναγίας του Βουνού στη Σίφνο, το αφιερωμένο στον Άγιο Νικόλαο. Λίγα χρόνια αργότερα, πιθανόν στα 1817 κατά τον Φ. Πιομπίνο, συναντάμε δύο εικόνες του, να

κοινούν τις πόρτες εισόδου στην Πρόθεση όπου ο ΑΡΧΩΝ ΜΙΧΑΗΛ και αντίστοιχα στο Διακονικό, ο ΑΡΧΩΝ ΓΑΒΡΙΗΛ, στο ίδιο καθολικό. Αυτές κατά τον Μ. Χατζηδάκη χρονολογούνται, πιθανόν, κατά το 1833.

Όμως, μετά από επιτόπια έρευνα από το γράφοντα, κατά το 2000, διαπιστώθηκαν σημαντικά λάθη αναγνώσεων στις αναφερόμενες επιγραφές. Επιβεβαιώθηκε ως ορθή χρονολόγηση, της εικονογράφησης του παρεκκλησίου, του Αγίου Νικολάου, το έτος 1833. Φαίνεται ότι ο Σγουρδαίος ζωγράφισε και τημάτα του τέμπλου, μαζί με τις θύρες της Πρόθεσης και του Διακονικού, όπως και ορισμένες τοιχογραφίες του κλίτους.

Γενικά στις τοιχογραφίες του μικρομονάστηρου του Αγίου Γεωργίου στο Πόρτο Γερμενό, διακρίνεται μια σπουδή, που επέδρασε όπως φαίνεται, στην απόδοση γενικότερα, των μορφών και την ποικιλία των χρωμάτων. Πιθανόν από την έλλειψη αναγκαίου χρόνου. Αντίθετα στις μεταγενέστερες εικόνες, που τοποθετούνται στο 1833, στη μονή της Παναγίας του Βουνού στη Σίφνο και στο παρεκλησιο του Αγίου Νικολάου οι οποίες είναι επίσης ανέκδοτες, ο Αποστόλιος εμφανίζεται περισσότερο άνετος με το χωρατήρα του, με πιο πλούσιο χρωματολόγιο αλλά και οι πτυχές των φορεσιών του φαίνονται λιγότερο περίπλοκες, αν και εξακολουθούν να είναι σκληρές. Πιθανόν να ειδικευόταν περισσότερο, σε φορητές εικόνες.

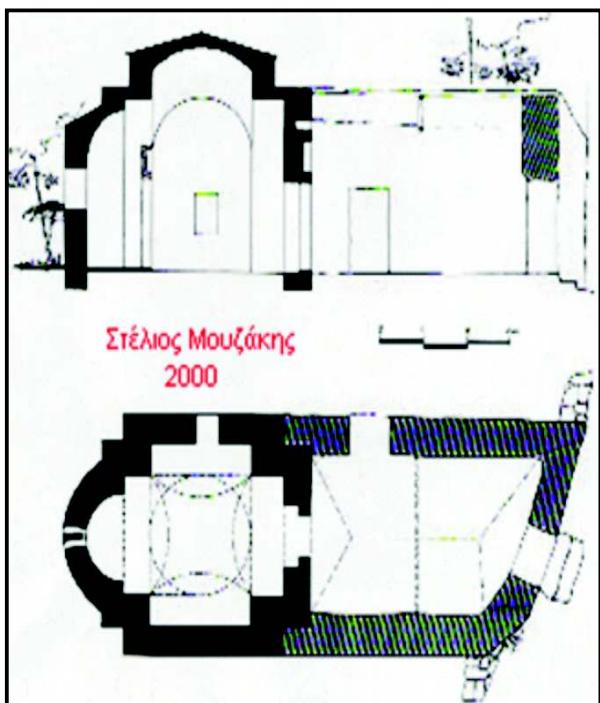
Αναπάντητο για την έρευνα παραμένει το ερώτημα, πότε ο Σγουρδαίος ήρθε, αν παρέμεινε και για πόσο χρονικό διάστημα, στην Αττική, αφού δεν εντοπίζονται έργα του μέχρι το 1818, ούτε στην Αττική, ούτε στη Σίφνο. Βεβαίως δεν πρέπει να λησμονούμε, ότι η Σίφνος είχε στενούς δεσμούς από παλαιότερα, με τη γειτονική στην περιοχή του Πόρτο Γερμενού, Βοιωτία. Είναι γνωστό ότι μεταξύ των ετών 1773-1790, μητροπολίτης Θηβών υπήρξε ο Σίφνιος ιεροδάκονος και ζωγράφος Αθανάσιος, ο οποίος συνέχισε να ζωγραφίζει και μετά την άνοδό του στο μητροπολιτικό θρόνο.

Αναπάντητο επίσης ερώτημα είναι και το από πού κατάγονται οι αφιερωτές που αναφέρονται στις τοιχογραφίες του Αγίου Γεωργίου, ο Πανουστής Σταμούλης με τη γυναίκα του Σταμάτα και επί του Αγίου Δημητρίου ο Μήτρος Τζεμπελήκος. Αυτοί είναι που κατά το έτος 1833 χρηματοδότησαν την ιστόρησή τους.

● Στέλιος Μουζάκης
Βυζαντινολόγος -Ερευνητής Ιστορίας Πολιτισμών
stymouzakis@hotmail.com

Φωτ.1. Ο χώρος της μονής και το Καθολικό

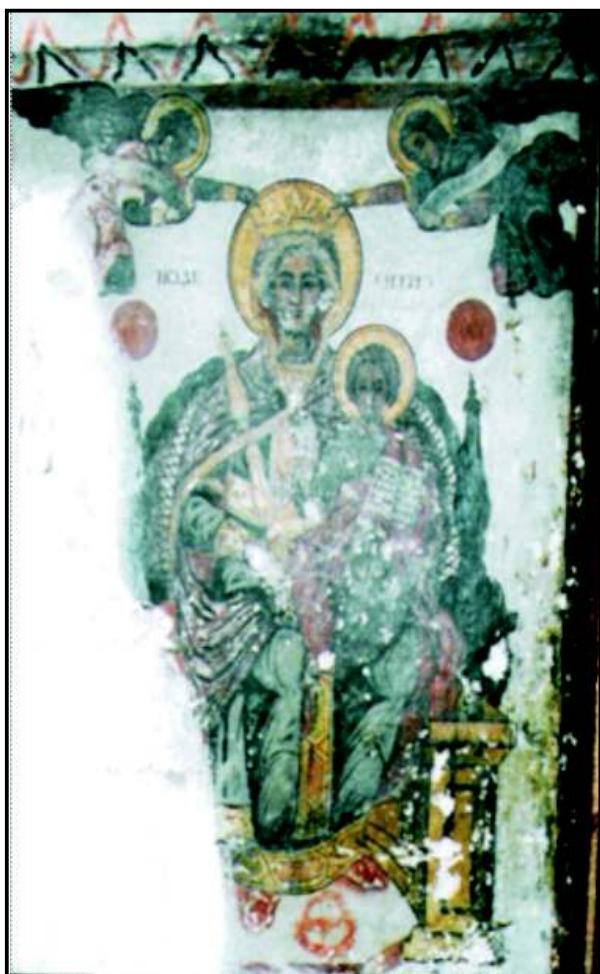
Σχ.1-2. Κάτοψη του Καθολικού

Φωτ.3.Άγιος Δημήτριος

Φωτ.5. Ο ΙΣ-ΧΣ Ο Ζωοδότης

Φωτ.4. Θεοτόκος ένθρονη

Φωτ.6. Ο άγγελος στη Θεοτόκο.

& φιλαναγνωσία από την Ελένη Α. Ηλία

Οι σημερινές δυνατότητες ανάδειξης των επιτευγμάτων στις σχολικές τάξεις

Tο «Ανοιχτό στην κοινωνία Σχολείο» είναι στόχος και κριτήριο ανάπτυξης κάθε σύγχρονου εκπαιδευτικού συστήματος. Η σύνδεση της εκπαιδευτικής πράξης με την κοινωνία, η μεταξύ τους δημιουργική αλληλεπίδραση είναι επιβεβλημένη, προκειμένου να μιλάμε για αποτελεσματική παιδαγωγική διαδικασία.

Οι δυνατότητες του εκπαιδευτικού λειτουργού ειδικότερα της δημόσιας εκπαίδευσης να γνωστοποιήσει στο κοινωνικό σύνολο τις καινοτόμες, πρωτοποριακές εκπαιδευτικές πρακτικές που αναπτύσσει στην τάξη του, είναι συνήθως περιορισμένες. Οι «καλές πρακτικές», όπως συνηθίζουμε να τις αποκαλούμε, έχουν μεν τη θέση τους σε παιδαγωγικά συνέδρια και εκπαιδευτικά περιοδικά, σπάνια ωστόσο η αξία των αποτελεσμάτων τους γίνεται αντιληπτή από την ευρύτερη κοινωνία, ώστε να συμπεριληφθούν σε προγράμματα διαλέξεων ή σεμιναρίων που απευθύνονται σε ευρύτερο, μη ειδικό στην εκπαίδευση κοινό.

Επιδιώκοντας πάντα την ανάδειξη της παιδικής δημιουργικής σκέψης και έκφρασης, όπως αυτή εκδηλώνεται στο πλαίσιο των εμψυχωτικών, εκπαιδευτικών προγραμμάτων που σχεδιάζων και υλοποιούν διδάσκοντας σε δημόσιο νηπιαγωγείο, έχω αξιοποιήσει κατά καιρούς προς τη συγκεκριμένη κατεύθυνση αρκετά μέσα. Τη συνεργασία μου με τοπικά περιοδικά με ευρεία θεματολογία, όπως ο **Δημοφών** και παλαιότερα η **Λαμπτήδωνα**, που πλέον δεν κυκλοφορεί, τις ανοιχτές σχολικές παραστάσεις μας που είναι πάντα πλήρως συνδεδεμένες με την εκπαιδευτική καθημερινότητα, καθώς και την έκδοση ειδικών εντύπων με αποκλειστικό περιεχόμενο τα παιδικά κείμενα που απορρέουν από τις διδακτικές πρακτικές μας. Τέτοια έντυπα είναι τα: «**Ταξίδια στον Ωκεανό της Φαντασίας**», «**Παιχνίδια με τον Μικρό Πρύκιπα**» και «**Μια φορά κι έναν καιρό...**», που εκδόθηκαν από το Πνευματικό Κέντρο Ασπροπόύρου το 2005, το 2006 και το 2007 αντίστοιχα και μοιράστηκαν στους μαθητές των σχολείων της πόλης χάρη στη διάθεση και τη συνεργασία των συναδέρφων εκπαιδευτικών.

Ωστόσο αυτού του είδους οι δραστηριότητες περιορίστηκαν δραματικά εξαιτίας κυρίως των οικονομικών δυσκολιών που αντιμετωπίζουν δήμοι, σύλλογοι κ.λπ. τα τελευταία χρόνια. Ευτυχώς όμως ταυτόχρονα, στη βάση του διαδικτύου κυρίως, δημιουργήθηκαν νέες, εξαιρετικές ευκαιρίες ανάδειξης των επιτευγμάτων στις σχολικές τάξεις, τις οποίες χρησιμοποιεί συστηματικά μεγάλο μέρος της εκπαιδευτικής κοινότητας. Εδώ θα περιοριστούμε στην παρουσίαση όσων πεδίων ανάδειξης έχουμε προσωπικά αξιοποιήσει, ώστε να είμαστε σε θέση να εκφράσουμε εμπειριστατωμένη άποψη για αυτά. Πρόκειται για συγχρηματοδοτούμενα από την Ευρωπαϊκή Ένωση προγράμματα (ΕΣΠΑ 2007-2013) όπως **α)** ο θεσμός της **Αριστείας και Καινοτομίας** στην εκπαίδευση, που αποσκοπεί στη συγκέντρωση των καλών πρακτικών, στις οποίες μπορούν να έχουν πρόσβαση όλοι οι ενδιαφερόμενοι. Επίσης, **β)** οι πανελλήνιοι εκπαιδευτικοί διαγωνισμοί της πλατφόρμας της εκπαιδευτικής τηλεόρασης **i-create**, και κυρίως **γ)** τα **ιστολόγια** που έχει τη δυνατότητα να δημιουργήσει κάθε σχολείο, κάθε εκπαιδευτικός και κάθε μαθητής στο **Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο**, για να «προβάλλουν το εκπαιδευτικό τους έργο».

Τα ιστολόγια που έχουν δημιουργήθει, ανέρχονται σε αρκετές χιλιάδες ενώ έχουν συσταθεί από τα μέλη του δικτύου και μερικές δεκάδες ομάδες. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνεται η ομάδα μας «**Δημιουργικοί Εκπαιδευτικοί**», που αποτελείται από εκπαιδευτικούς της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης όλων των ειδικοτήτων. Μέσα σε ελάχιστο χρονικό διάστημα από την ημερομηνία δημιουργίας της, η ομάδα είχε ήδη συγκαταλεγεί μεταξύ των «δημοφιλών», όπως χαρακτηρίζονται οι πολυτάλαθεστερες ομάδες του δικτύου, ανάμεσα στις οποίες σταθερά παραμένει. Καθώς η

περιγραφή της συγκεκριμένης ομάδας συνοψίζεται στη φράση «η Εκπαίδευση ως παιχνίδι φαντασίας και έκφραση της προσωπικότητας εκπαιδευτικών και μαθητών», γίνεται φανερή η τάση των εκπαιδευτικών για δημιουργική διδασκαλία.

Στα σαράντα περίπου αρχεία της ομάδας Δημιουργικοί Εκπαιδευτικοί, όπως και στα ιστολόγιά μας **1nipasprop's blog** και **iliaeleni's blog** έχουν συμπεριληφθεί τόσο τα εκπαιδευτικά προγράμματα που πραγματοποίησαμε από το σχολικό έτος 2008-2009 έως και το έτος 2012-2013 όσο και το σύνολο της εργογραφίας μου, μεγάλο μέρος της οποίας αναφέρεται επίσης στα εκπαιδευτικά προγράμματα της θητείας μου στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση από το 2000.

Για τους πανελλήνιους μαθητικούς διαγωνισμούς της **i-create**, αναφέρομαι ενδεικτικά σε αυτόν με τίτλο **«100 χρόνια μετά...**», που έχει θέμα τους λογοτέχνες Παπαδιαμάνη, Ελύτη, Τσίρκα, και Γκάστο. Στο συγκεκριμένο διαγωνισμό συμμετείχαμε κατά το σχ. έτος 2010-2011 με το **1ο Νηπιαγωγείο Ασπροπόύρου** στην κατηγορία των ιστολόγων. Η συμμετοχή μας τιτλοφορείται «**Τα Ελληνάκια ταξίδευσουν/ το Μικρό Βορία γυρεύουν/ και η Μάγια το αστέρο/ ένα γράμμα θα τους φέρει/ με ιστορίες των παιδιών/ από στίχους Τραγουδιών**» και συμπεριλήφθηκε μεταξύ των διακριθέντων έργων τόσο στην ανοιχτή διαδικτυακή ψηφοφορία που διενεργήθηκε όσο και σύμφωνα με τα αποτελέσματα κριτικής επιτροπής.

Επιπλέον, ως προς το διαγωνισμό της «Αριστείας και Καινοτομίας» κατά το 2013 υποβάλμε το πρόγραμμά μας για τη φιλαναγνωσία με τίτλο **«Αναγνώστες και Φίλοι**», το οποίο επίσης βραβεύτηκε. Το συγκεκριμένο πρόγραμμα μαζί με όλα τα υπόλοιπα βραβευμένα περιλαμβάνονται στο «αποθετήριο καλών πρακτικών», όπου ο καθένας μπορεί να τα αναζητήσει. Τα βασικά σημεία του προγράμματος συνοψίζονται στα ακόλουθα:

- Η πρωτοβουλία της επιλογής των βιβλίων ανήκει αποκλειστικά στους μαθητές
- Ο συμμαθητής γίνεται ο κύριος διαμεσολαβητής στην επαφή με το βιβλίο
- Το πιο αγαπημένο βιβλίο κάθε μαθητή συνιστά πηγή εμπνευστης, ερεθίσμα δημιουργίας για όλους.

Η δημιουργικότητα του προγράμματος έγκειται

- Στην αναδίγηση των λογοτεχνικών βιβλίων από τα γήπια στη βάση i) της δημιουργικής μιμησης, ii) της τροποποίησης ή iii) της ανατροπής του λογοτεχνικού προτύπου
- Στην παρουσίαση στους συμμαθητές τους των μη λογοτεχνικών βιβλίων μέσα από τη δημιουργία πρωτότυπων ιστοριών
- Στην έκφραση της ανταπόκρισης των νηπίων-ακροατών στην αφηγούμενη ιστορία με εικονογράφηση της και προσφορά της ζωγραφίας στον αφηγητή της
- Στην ανοιχτή παράσταση όπου οι μαθητές υποδύονται τους ήρωες των ιστοριών τους.

Το παρακάτω κείμενο που δημιουργήθηκε για τις ανάγκες της παρουσίασης του προγράμματός μας στο πλαίσιο του διαγωνισμού, αναφέρει επιγραμματικά τους περισσότερους ήρωες των μαθητικών αφηγήσεων ή τους τίτλους των αντίστοιχων αγαπημένων βιβλίων των νηπίων.

Τη στιγμή που ένας «**εξερευνητής**» ανακαλύπτει στη μακρινή ερήμη το σκελετό του «**τυραννόσαυρου Ρεξ**», το κοριτσάκι που το έχει σκάσει γιατί «**η μαμά του προσπαθεί να του καταστρέψει τη ζωή**», φτάνει στο καθαρό πια **«Βρωμοχώρι»**, όπου η «**Σταχτοπούά**» κάνει «**πάρτι**» με καλεσμένους την **«Κοκκινοσκουφίτσα»**, τον **«Πήτερ Παν»**, τον **«Ηρακλή**, τον **«Αλαντίνι»**, τον **«Ταρζάνι»**. Η **«Δόνα Τερηδόνα»**, παραμονεύει. Ισως να μην δοκιμάσουν τη **«μαγική δύναμη της τριχονεράδιας του Λουκάνι**» και έτσι να καταφέρει να τους κάνει κακό. Ευτυχώς όμως, μπαίνει τότε στον κήπο του παλατιού το **«μικρό σκυλάκι»** του Αϊ-Βασίλη. Έχει χάσει το δρόμο του και θέλει να παίξει με το μικρό **«Χηνούλη»**, που φοβάται το νερό. Τρέχουν όλοι τριγύρω του,

& φιλαναγνωσία από την Ελένη Α. Ηλία

στον ίσκιο της «Μελίτσας, της μικρής ελίτσας», για να το χαιδέψουν. Η Μελίτσα τους κερνά τους καρπούς της κι έτσι ξεχνούν τα γλυκά και γλυτώνουν από τη Δόνα Τερηδόνα.

Για τις ανάγκες της παρουσίασης του προγράμματος Αναγνώστες και Φίλοι στην εκδήλωση βράβευσης που πραγματοποιήθηκε στις 29 Νοεμβρίου 2013 στο κτήριο του υπουργείου Παιδείας, δημιουργήσαμε επίσης αυτή την αφίσα.

ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΙ

Πρόγραμμα Φιλαναγνωσίας
δρ. Ελένη Ηλία

Σεπτέμβρης:

- Ας γίνουμε φίλοι! Θα σου πω μια ιστορία για το αγαπημένο μου βιβλίο...
- Σου χαρίζω τη ζωγραφιά που έφτιαξα για την ιστορία σου!

Δεκέμβρης:

Ελάτε στην παράστασή μας στο 1ο Νηπαγωγείο Ασπροπύργου (Αττικής).
Παίζουμε τους ήρωες των βιβλίων που αγαπάμε!

eYE ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ

Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
Ευρωπαϊκή Τουριστική Ένωση

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

ΕΣΠΑ 2007-2013

Κλείνοντας τούτο το άρθρο, θα ήθελα να υπογραμμίσω για άλλη μια φορά την αναγκαιότητα να ανοίγει το σχολείο στην κοινωνία, ειδικότερα με την παρουσίαση, την ανάδειξη και την αξιοποίηση των επιτευγμάτων των μαθητών στις σχολικές τάξεις, η οποία θα προσφέρει στο κοινωνικό σύνολο την ελπίδα και την αισιοδοξία που χρειάζεται. Αν οι τρόποι ανάδειξης που παρουσιάσαμε εδώ και οι υπόλοιποι που σήμερα χρησιμοποιούνται πάφουν να υφίστανται στο μέλλον, ευελπιστούμε πως νέοι τρόποι θα ανακύψουν, εξίσου αποτελεσματικοί για την ενημέρωση του κοινωνικού συνόλου.

Πνευματικότητα και «Πνευματικοί άνθρωποι»

Οι ιδέες κινούν τον άνθρωπο», έλεγε συχνά - πικνά, ο μακαρίτης ο πατέρας μου... Κι είχε τόσο δίκαιο! Έχει τόση αλήθεια αυτή η φράση!... Σε όποιο επίπεδο κι αν το δούμε: Η ιδέα

της νίκης κάνει κάποιον να αγωνίζεται πιο αποτελεσματικά. Η ιδέα - σκέψη πως θα πλουτίσει ή θα ζει άνετα, τον κάνει να εργάζεται... Άλλες ιδέες τον κάνουν να εφευρίσκει, να ανακαλύπτει, να ταξιδεύει...

Μόνο η ιδέα του «ανούσιου» τον αφήνει άπραγο, ξέπνοο... Και η απελπισία, η απαισιοδοξία...

Ακόμα και η ιδέα, η σκέψη του θανάτου (ίσως δε ιδίως αυτή!) τον κάνει να κινείται, να βιάζεται για να προλάβει... Και, βέβαια, τον ωθεί στην φιλοσοφία. Άλλα και σε πράξεις καλες κι αγαθές... (είτε για να του εξασφαλίσουν υστεροφημία, είτε για να του φέρουν μεταθανάτια απόδοση σε κάποιον Παράδεισο, είτε για άλλους λόγους...)

...Κι αν μιλήσουμε για τις υψηλές ιδέες, για τα ιδανικά, τότε ο άνθρωπος όχι απλά κινείται, μα... πετά (...ή, ακόμα, και «εξακοντίζεται)... **Ελευθερία, Αρετή, Αγάπη... Αυτές κι αν είναι ιδέες υψηλές, που κινούν τον Άνθρωπο!**...

Και συνεχίζω με «άσχετα»... (...χμ, να είναι, πράγματι, «άσχετα»;...):

Οι πνευματικοί άνθρωποι δεν πρέπει να σιωπούν και να μένουν άπραγοι. Οφείλουν να μιλούν, να εκφράζουν άποψη, να δίνουν το στίγμα τους, να δρουν!... Διότι, διαφορετικά, ούτε λίγο ούτε πολύ δεν είναι άνθρωποι πνευματικοί...

Και εξηγούμαι αμέσως:

Τι είναι, άραγε, «άνθρωπος πνευματικός»; Αυτός που, βέβαια, εκφράζει και εκπέμπει πνεύμα. Και τι είναι πνεύμα; Αυτή η δύναμη η ανώτερη, το επίπεδο το φωτεινό, το φως το ίδιο...

Μπορεί το φως να εκφραστεί και ως σκοτάδι; Το δίχως άλλο, όχι!... Σκοτάδι είναι η απουσία του φωτός; Και, συνεπώς, δεν είναι καθόλου λογικό, αυτό καθαυτό το φως να σκοτεινιάζει...

Κι οι άνθρωποι; Οι «άνθρωποι οι πνευματικοί» που λέγαμε; Αυτοί που έχουν το φως, μπορούν και πρέπει να το κρύβουν; Είναι παράλογο, το δίχως άλλο!... Γιατί το νόημα και η ουσία του φωτός είναι να φωτίζει γύρω - γύρω.... Και είναι, συνεπώς, τουλάχιστον παράλογο, για να μην πω και ανήθικο, όποιος το έχει, να το κρατά κρυμμένο «υπό το μόδιον»... Π' αυτό σφοδρά καυτηριάστηκε...

Όποιος, λοιπόν, δεν ψώνει το λυχνάρι (ή τον ήλιο του...) ψηλά, για να φωτίσει, γύρω, τους ανθρώπους, θαρρώ πως δεν το κάνει, μόνο και μόνο διότι... απλά δεν τον έχει!... [Κι αν, πάλι, λέσι κι ισχυρίζεται, πως το κρατά γι αυτόν τον ίδιο... μάλλον προσπαθεί να κοριούει τον ίδιο του τον εαυτό...]

Στην εποχή μας, τώρα, ακούγονται κατά καιρούς, φωνές κι εκκλήσεις, προς τους ανθρώπους τους πνευματικούς, για να μιλήσουν, για να δράσουν... **Μα**

οι περισσότεροι απ' αυτούς, τους δήθεν «πνευματικούς», σιωπούν και παραμένουν άπραγοι!...

Ποιος είναι ο λόγος;...

Σκέφτομαι (υποθέτω λογικά...) πως ίσως ο λόγος να είναι πως συμφωνούν με τα γενόμενα, με τα τεκταινόμενα, με τις εξελίξεις, και για τον λόγο αυτό δεν έχουν τη διάθεση να αντιδράσουν... Ή, πάλι, να φοβούνται την «κατακραυγή», πως δηλαδή θα πάψουν να είναι αρεστοί προς τους πολλούς, στην «μάζα», αυτούς δηλαδή που τους λογίζουν και τους χαρακτηρίζουν «ανθρώπους πνευματικούς».... Πόσο είναι εύκολο, λοιπόν, να πάνε κόντρα στις απόψεις των πολλών; Κι είτε να χλευασθούν γι' αυτό, είτε να εγκαταλείφθουν και να χάσουν αυτό τον «τίτλο» που 'κλεψαν, μα δεν τον άξιαν...

Για σκέψου: Εάν κάποιοι μας συγγραφείς ξεσηκωθούν, κι αποφασίσουν να κατηγορήσουν και να σητηλιτεύσουν τα «κακώς κείμενα», δηλαδή την συμπειριφορά των κρατούντων, των πολλών, ποια θα 'ναι η αντίδραση του όχλου; Θα τους χλευάσουν, θα τους λιθιθοβολήσουν, θα τους χαρίσουν το «ανάθεμα» του αντιδραστικού και του οπισθοδρομικού... Και ύστερα;... Ύστερα πώς θα εξακολουθήσουν να πλαστάρουν τα βιβλία τους,... ή και την ίδια τους την «μούρη» [συγχωρήστε μου την έκφραση!...], ως (τάχα μου!) «προοδευτική» και «πνευματική»;...

...Π' αυτό σου λέω: **«Άνθρακες ο Θησαυρός!» Και... «μούφα» - «γιαλατζί» - «μαϊμούδες» άνθρωποι πνευματικοί, οι περισσότεροι από δαύτους...**

Μα, ευτυχώς, «**άλλος έχει το όνομα και άλλος έχει την χάρη**»... Οι φωνές διαμαρτυρίας και αντίδρασης ακούγονται από εκεί που δεν το περιμένεις. Κι αυτό είναι ελπιδοφόρο!... **Η δράση, η επανάσταση [των συνειδήσεων... της αρετής... του πνεύματος...]** μπορεί κι αυτή να έρθει από το μη αναμενόμενο...

...απ' τα παιδιά κι απ' τους «τρελούς» αυτού του κόσμου...

Κι από τους «αναρχικούς» του «περιθωρίου»... [που... ποιοι τους έβαλαν στο περιθώριο; Αυτοί που είχαν, τάχατες, «αρχές»... για να τους βαφτίσουν συλλήβδην και να τους αποκαλούν «αν-αρχικούς»;...] Και (ίσως πιότερο!) από κάποιες φωνές που ακούγονται μέσα από αυτόν τον κόσμο τον ελπιδοφόρο, τον κόσμο των ιστολογίων...

● Σ.Γ.Λ.

ΠΗΓΗ: http://seagullstefanos.blogspot.gr/2008/01/blog-post_10.html

Το Διοικητικό Συμβούλιο των Συλλόγου «Ο Δημοφών»
εγγυάται ολόψυχα στους αναγνώστες,
τους φίλους και στα μέλη του
«Χρόνια Πολλά, Υγιές, Ευτυχισμένο
Σ.Γ.Λ. 2014»